

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**PROCEEDINGS
of the XX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**2025
Астана**

УДК 001(06)
ББК 72я631
F96

**«GYLYM JÁNE BILIM – 2025» студенттер мен жас ғалымдардың
XX Халықаралық ғылыми конференциясы = XX Международная
научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE
BILIM – 2025» = The XX International Scientific Conference for
students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2025». – Астана:
– 3813 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

ISBN 978-601-08-5373-7

**Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас
ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті
мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.**

**The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young
researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities. В сборник
вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по
актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.**

УДК 001(06)
ББК 72я431
F96

ISBN 978-601-08-5373-7

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

		қазақ тілдерінің іскерлік құжаттары негізінде)	
934.	Асқар Н.	Лю Цысиннің “Үш Ғалам” (三体) ғылыми-фантастикалық роман трилогиясының стилистикалық ерекшеліктері	4046
935.	Дюсупжанова Ж.М.	Қытай фильмдерін қазақ тіліне аударудың ең танымал түрлері мен кең таралған әдістері	4049
936.	Кабышева А.Д.	Медициналық терминдерді қытай тілінен қазақ тіліне аудару мәселелері	4054
937.	Күшәнбек М.	Бақ-тағы қытай фразеологизмдерінің қазақ тіліне аударылу ерекшеліктері	4060
938.	Қалекенова Ж.Қ.	Мәдени революция кезеңіндегі әдебиеттің даму көрінісі	4065
939.	Майбас Ә.Т.	Қытай тілін шет тілі ретінде оқытудың бастауыш сатысындағы құрмалас сөйлемдердегі жалғаулықтардың оқыту мәселесі	4068
940.	Мамедова Р.В.	Сравнительный анализ китайских и казахских пословиц и фразеологизмов	4071
941.	Маметова А.М.	Медицина саласындағы кәсіби мәтіндерге лингвистикалық талдау	4076
942.	Мылтықбай Ж.А.	Қытай ауызекі сөйлеу стилінің қолдану аясы	4080
943.	Намазова Ж.Т.	Жасанды интеллект негізіндегі қытай тілін оқу: мүмкіндіктер мен шектеулер	4085
944.	Нұрлан Е.	Цянь Чжуншудың “Қоршалған қамал” романының көркемдік ерекшеліктері мен кейіпкерлер образы	4088
945.	Нұртай А.	«Өмір мен өлім мені қажытады» романында реинкарнация арқылы әлеуметтік жіктелуді бейнелеу	4093
946.	Сейлова А.А.	Влияние политической и культурной ситуации в Китае в период Тан на литературу	4097

**МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENTS**

**СЕКЦИЯ 7. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ
ECONOMIC SCIENCES**

**Подсекция 7.1 ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫҢ АШЫҚТЫҒЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІ**

**ОТКРЫТОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ И ЕЕ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ
БЕЗОПАСНОСТЬ**

OPENNESS OF THE NATIONAL ECONOMY AND ITS ECONOMIC SECURITY

947.	Асылбаева Ж.Е.	Цифровизация в жилищном строительстве: преимущества и перспективы	4100
948.	Аудан Д.Т.	Өнеркәсіп кәсіпорынның тұрақты дамуының	4103

		стратегиясы (Тау-кен өнеркәсібі мысалында)	
949.	Баймагамбетова А.А.	Экономическая безопасность предприятия добывающей промышленности	4105
950.	Бақытжанқызы А.	Влияние цифровых технологий на оптимизацию затрат и повышение рентабельности строительных компаний	4109
951.	Бериков Д.А.	Аймақтық көлік инфрақұрылымын дамыту мен экономикалық қауіпсіздік арасындағы байланыс	4113
952.	Ерімбетова Т.Қ.	Экономикалық қауіпсіздік және қос мақсаттағы тауарлар мен технологиялар қозғалысын бақылау	4116
953.	Жанұзақова З.К.	Современные аспекты повышения конкурентоспособности туриндустрии через инновационные методы	4119
954.	Жиенбаева Г.М.	Қазақстанның еңбек нарығының ағымдағы жағдайына талдау	4122
955.	Жумағалиұлы Е.	Развитие социальной сферы и ее влияние на экономику Акмолинского региона	4126
956.	Икапова И.	Современные тенденции развития социального предпринимательства	4130
957.	Капенов А.Д.	Роль кадрового потенциала в развитии транспортной логистики в современных условиях	4138
958.	Кенжеғұл М.О.	Инновациялық және цифрлық технологиялар (жасанды интеллект) адами капиталды дамыту факторы ретінде: шетелдік тәжірибе	4141
959.	Кенжетаев А.Н.	Инвестиционная политика Казахстана: тенденции, классификация и перспективы развития	4145
960.	Кожебаев И.Е.	Открытость национальной экономики и ее экономическая безопасность на примере России и Казахстана	4148
961.	Қасым Ә.Р.	Влияние внешней и внутренней миграции на рынок труда и экономику Казахстана	4152
962.	Мукатаев Д.Е.	Анализ факторов волатильности цен на мировом рынке цветных металлов	4155
963.	Мұратбек Ш-С.М.	Динамика развития и особенности женского предпринимательства в Казахстане	4159
964.	Нурумова Д.М.	Проблемы и перспективы развития транзитного коридора между Казахстаном, Россией и Китаем	4164
965.	Омаров Қ.О., Алтыбаева Г.К.	Продовольственная безопасность Республики Казахстан	4169
966.	Орымбетова Т.С.	Көші-қон ағындарының экономикалық қауіпсіздікке әсері: қиындықтары мен перспективалары (Астана қаласы мысалында)	4173
967.	Орынтаева А.Е.	Impact of value-oriented content on audience engagement in social networks	4177

968.	Парахат Ә.	Қытай мен Қазақстан ауылшаруашылық өнімдерінің сауда ынтымақтастығы әлеуетін зерттеу	4181
969.	Садыкова С.М.	Жаһандану мен цифрландыру жағдайында стратегиялық сауда бақылауының жаңа тәсілдері	4183
970.	Серік Ш.Қ.	Қазақстан Республикасының жоғары білім беру саласына цифрлық технологияларды енгізу	4187
971.	Тельманова А.Б.	Основные проблемы и направления устойчивого продовольственного обеспечения АПК	4191
972.	Турғанбаев Д.Ә.	Ғылымды цифрландыру және халықаралық ынтымақтастық	4194
973.	Умарғали А.Р.	Роль нефтесервисных предприятий в экономике Казахстана: проблемы и перспективы	4198
974.	Утеубаева Ж.К.	Уран және оның қосарлы мақсаты: Қазақстанның халықаралық саудадағы рөлі мен қауіпсіздік аспектілері	4203
975.	Шамбыл Қ.Ә.	Қазақстанның тікелей шетел инвестиция ағындарын талдау	4206
976.	Шохабаева А.С.	Ауыл шаруашылығының өңірдің экономикалық дамуына әсерін бағалау	4210
977.	Ян Сянжун, Рахметова Ж.М.	Внедрение инновации в транспортную систему Республики Казахстан	4215

Подсекция 7.2 ҚАРЖЫ САЛАСЫ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУ

ФИНАНСОВАЯ СФЕРА И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ

FINANCIAL SPHERE AND ECONOMIC GROWTH

978.	Абилкасымова Т.Е.	Как автоматизация кредитования влияет на доступность финансирования бизнеса и экономический рост	4218
979.	Айтимова Ш.Т.,	Халықты әлеуметтік қорғау жүйесін қаржыландыруды қамсыздандыратын нормативтік-құқықтық негіздерді талдау	4222
980.	Айтмұхамедғали Қ.Б.	Современные методы финансового анализа в цифровую эпоху	4227
981.	Айтуған Ж.Ж.	Ақтөбе облысы бойынша әлеуметтік бағдарламаларды бюджеттік қаржыландыру және оларды оңтайландыру	4230
982.	Асқар С.Е.	Кредиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелерді реттеу: шетелдік тәжірибеге көзқарас және қазақстанда қолдану мүмкіндігі	4237
983.	Ахметов С.С.	Анализ динамики CDS-СПРЕДОВ Казахстана как индикатора кредитного риска	4243
984.	Әбжан Қ.А.	Трансформация в инновационные банки будущего как ключевой фактор конкурентоспособности банков: мировой и отечественный опыт	4246

985.	Әділхан А.А.	Қаржылық сауаттылық: табысты өмірдің кілті	4250
986.	Әнуарбек Ж.А.	Қазақстан Республикасындағы сақтандыру нарығының мүлікті сақтандыруды жетілдіру жолдары	4253
987.	Байкенов А.Ә.	Анализ системы финансирования интегрированных предприятий агропромышленного комплекса	4258
988.	Бақытбек Б.	Влияние инфляции на сбережения: как сохранить капитал?	4262
989.	Берсинбек Е. Ж.	Қазақстан банк жүйесіндегі цифрлық трансформация: даму үрдістері, халықаралық салыстыру	4266
990.	Bekmanali B.B.	The role of state-owned banks in stimulating investments: a comparative analysis of instruments to support private projects in Kazakhstan	4271
991.	Бексултанова И.Р.	Компанияның қаржылық әлеуетін бағалау	4275
992.	Берікқызы Ж.	ҚР-ның банк секторына цифрлық трансформацияның әсері: инновациялар, қауіпсіздік және болашақ бағыттары	4280
993.	Бұлақбай А.Ж.	Капиталды басқару және оның құрылымын оңтайландыру	4286
994.	Давлатбекова Д.З.	Сравнительный анализ акцизной политики в Республике Казахстан и Республике Таджикистан	4290
995.	Джангарашева А.Р.	Цифровая трансформация финансовой отчетности в современных условиях	4296
996.	Джумадилов Р.Е.	Цифровая трансформация финансового сектора и её влияние на экономику	4301
997.	Дуйсенбеков А.А.	BI – аналитика на предприятиях Республики Казахстан	4305
998.	Дүйсеналы Б.Е., Кенжеғазы С.Қ.	Салықтық әкімшілендірудің тиімділігін арттырудағы цифрлық технологиялардың рөлі	4308
999.	Есентаева М.	Особенности современных налоговых систем Республики Казахстан, Кыргызской Республики и Республики Узбекистана	4313
1000.	Есентаева М.Н., Еркебаева Г.М.	Қазақстанда жүк сақтандырудың даму жолдары	4317
1001.	Жабаев М.Н.	Банк капиталының құнын басқарумен байланысты мәселелер	4320
1002.	Жадилова А.	Коммерциялық банктің депозиттік саясатының негізгі тенденциялары және оны жетілдіру жолдары	4327
1003.	Жалғасбаев Н.А., Сағынтаева А.Т.	Жанама салықтардың экономикаға әсері: мемлекеттік бюджеттегі рөлі мен тұрақтылығындағы маңызы	4331
1004.	Жубанов Б.Ж.	Банктік технологиялардың дамуы: дәстүрлі қызметтерден инновацияларға дейін	4336

1005.	Жумажанова М.Т.	Қазақстандағы мемлекеттік және жекешелік әріптестіктің тиімділігін арттырудағы цифрлық технологиялардың рөлі	4337
1006.	Забекова Д.А.	Цифровизация как фактор повышения финансовой устойчивости страховых компаний по страхованию жизни в Казахстане	4342
1007.	Ищанова Р.К.	Эффективное управление средствами национального фонда Республики Казахстан как важнейшего инструмента обеспечения долгосрочной макроэкономической стабильности	4347
1008.	Кадырова У.А.	Роль антикризисных мер в стабилизации экономики Кыргызстана и Казахстана	4351
1009.	Калиакпарова И.И.	Маркетинговая политика университета как фактор финансовой устойчивости и экономического роста образовательной сферы	4355
1010.	Кужебаева А.А., Алшынбеков Б.Қ.	Қазақстандағы инфляцияның негізгі себептері және оны төмендету жолдары	4359
1011.	Магзумова Л.К.	Қазақстанның тұрақты дамуындағы жасыл қаржының рөлі	4364
1012.	Мұятова Б., Әукенова А.	Қазіргі кезеңдегі Қазақстандағы салық саясаты және оның бизнеске әсері	4367
1013.	Мынжасарова Л.Т.	Сыртқы борыштың Қазақстан экономикасына әсері	4373
1014.	Мүрсәлім Г.С.	Анализ эффективности использования финансовых ресурсов страховой компании	4378
1015.	Нигматуллин Ж.А.	Пути повышения инвестиционной привлекательности Казахстана для иностранных инвесторов	4382
1016.	Нурпеисова А.А.	Индустриялық-инновациялық жобаларды қаржыландыруда қазақстанның даму банкінің қызметі	4386
1017.	Омарова А.К.	Анализ финансовой устойчивости строительных компаний: теоретические основы и практическая реализация	4391
1018.	Raimkulova A.	Regional opportunities of renewable energy development in Kazakhstan: financial mechanisms and best practices	4396
1019.	Рахатова Ж.Қ.	Қазақстандық инвесторлар үшін тиімді қаржы құралдары: акциялар, облигациялар және ETF-тердің салыстырмалы талдауы	4399
1020.	Рахматулина О.Л.	Анализ уровня цифровизации банковских услуг Казахстана	4403
1021.	Редькин Г.Г.	Иностранные инвестиции в глобальных цепочках добавленной стоимости	4408
1022.	Сабдина Л.Е.	Банк ресурстарын басқару арқылы коммерциялық банктің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету	4412
1023.	Сакуов Н.Н.	Устойчивое развитие регионов в Казахстане	4417

1024.	Самархан Г.А.	Қазақстандағы салықтық бақылау жүйесіндегі салықтық тексерулердің тиімділігі	4421
1025.	Тайшық А.Х.	Қазақстан экономикасындағы инфляциялық таргеттеу саясатын қолдану тиімділігі	4426
1026.	Талғатова А.Т., Усенова Г.С.	Қазақстандағы жасыл қаржы және инвестицияларды дамытудағы шетел тәжірибесі	4429
1027.	Талғатова А.Т., Усенова Г.С.	Қаржылық инклюзия әлемдік экономиканың даму үрдісі ретінде	4433
1028.	Темирбекова К.Т.	Интеграция ESG-принципов в страховом секторе Казахстана: от устойчивой стратегии к цифровым решениям	4439
1029.	Токбергенова М.Е.	Жеке тұлғалардың несиелік қабілетіне әсер ететін макроэкономикалық факторларды талдау және бағалау	4443
1030.	Турымбетова З.С.	Қазақстанның салық жүйесін реформалау және дамыту	4448
1031.	Улғасбаева А.А.	Қазақстандағы төлем жүйесінің инфрақұрылымы	4451
1032.	Шаймерденова З.Ж.	Зарубежный опыт эмиссии и размещения ценных бумаг квазигосударственными организациями	4457
1033.	Shakenova Zh.M.,	Implementation of tax administration in Kazakhstan: problems and trends	4461

**Подсекция 7.3 БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕПТІҢ ТҰРАҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ
ӘЛЕУМЕТТІК ДАМУҒА ҚОСҚАН ҮЛЕСІ**

**ВКЛАД БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСТОЙЧИВОЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЕ И
СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ**

**THE CONTRIBUTION OF ACCOUNTING TO SUSTAINABLE ECONOMIC AND
SOCIAL DEVELOPMENT**

1034.	Ажибжан Арна Нурсланқызы	Дебиторлық және кредиторлық берешекті талдаудың әдістемелік тәсілдері	4465
1035.	Айсаева Үміт Орысбайқызы	Коммерциялық емес ұйымдардағы өзгерістер: экономикалық салдары қандай?	4468
1036.	Ахет Дәурен Нұрсұлтанұлы	Қаржылық есептілік аудитінде экономикалық-математикалық модельдерді интеграциялау: квантитативтік әдістер мен алгоритмдер	4470
1037.	Ахибова Айнұр Кинабекқызы	Сауда ұйымдарының халықаралық операцияларында салықтық жеңілдіктер мен преференциялар: Қазақстанның жағдайы	4473
1038.	Ахметов Руслан Олегович	Финансовые технологии: перспективы и тренды	4476
1039.	Бағланова Гүлфайруз Бағланқызы	Бөлшек сауда саласындағы есеп	4478

1040.	Дүйсен Әсетқызы	Диана	Кезеңдік шығындар есебі және оның әдісі	4482
1041.	Ерғалиев Бақнұрберікжанұлы		Бухгалтерлік есепті автоматтандырудың артықшылықтары мен кемшіліктері	4486
1042.	Жанат Мұратқызы	Жанерке	Бөлшек сауда саласындағы есеп	4491
1043.	Жусупаева Рахимтаевна	Дамира	Анализ специальных платежей и налогов недропользователей Республики Казахстан	4494
1044.	Искакова Болатбековна	Айгуль	Выплаты за компенсацию при производственной травме	4498
1045.	Кабдрахметова Айгерим Бакытжановна		Саудадағы бухгалтерлік есептің автоматизациясы: ERP жүйелерінің әсері мен артықшылықтары	4502
1046.	Каримова Хихметуллоевна	Айгуль	Учет расчетов с бюджетом в Республике Казахстан. Проблемы и перспективы развития	4506
1047.	Куанышова Жаксыбаевна	Асем	Кәсіпорын қызметінің тиімділігін арттырудағы экономикалық талдаудың рөлі	4509
1048.	Масягутова Раисовна	Азалия	Финансовое поведение населения в условиях цифровизации	4515
1049.	Назарбаева Мейрамбайқызы	Индира	Компанияның экономикалық әлеуеті: анықтау тәсілдері және талдау әдістемесі	4517
1050.	Нуртдинова Салаватовна	Юлия	Направления государственной поддержки малого и среднего бизнеса в Российской Федерации	4521
1051.	Нуртдинова Салаватовна	Юлия	Проблемы развития малого и среднего бизнеса в Российской Федерации	4525
1052.	Приволоцкая Хайдаровна	Дилара	Методические основы определения налоговой нагрузки на предприятие	4529
1053.	Приволоцкая Хайдаровна	Дилара	Оптимизация налогового бремени коммерческой организации	4533
1054.	Просви́ров Михайлович	Григорий	Политика управления оборотными активами	4537
1055.	Пшенбай Қосманқызы	Әлиман	Сауда кәсіпорындарында бухгалтерлік есептің дұрыс ұйымдастырылуы	4539
1056.	Разина Алексеевна	Элина	Совершенствование управления финансовыми ресурсами организации	4543
1057.	Разина Алексеевна	Элина	Оптимизация чистой прибыли организации	4547
1058.	Рамазанова А.Т.		The transformative impact of digitalization on islamic banking and the evolving role of audit	4551
1059.	Рахметоллаева Таңатқызы	Елік	Дайындау процесі есебін жүргізу ерекшеліктері	4555
1060.	Салимова Арслановна	Карина	Доходы и расходы организации: сущность и классификация	4558
1061.	Салимова Арслановна	Карина	Стратегия управления доходами и расходами организации	4561
1062.	Сарман Болысбайқызы	Айнұр	Қаржылық және басқарушылық есептің синергиясы арқылы қаржылық табысқа жету	4566

1063.	Төлеген Темірлан Маратұлы	Ұйымдарда интеграцияланған есептілікті енгізу процесінде басқарушылық бақылаудың рөлі	4571
1064.	Хасанова Софья Рустемовна	Структура акционерного капитала и его влияние на дивидендную политику	4575
1065.	Хисматуллин Салават Ирекович	Проблемы оптимизации структуры капитала	4578
1066.	Чжан Цзиньхуэй DBA	Цифровизация и устойчивое городское развитие: управление проектами социально-экономического развития в Сингапуре – концепции, методы и перспективы	4581

**Подсекция 7.4 ҚОҒАМНЫҢ ӨМІР СҮРУ САПАСЫ МЕН ЕЛДІҢ ҰЛТТЫҚ
ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ СЕРПІНДІ ӨСУІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖАҒДАЙЫНДА
МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТТІҢ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ-ӘДІСТЕМЕЛІК
АСПЕКТІЛЕРІ**

**ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО
АУДИТА В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ДИНАМИЧНОГО РОСТА
КАЧЕСТВА ЖИЗНИ ОБЩЕСТВА И НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
СТРАНЫ**

**ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF STATE AUDIT IN
THE CONTEXT OF ENSURING DYNAMIC GROWTH IN THE QUALITY OF
LIFE OF SOCIETY AND THE NATIONAL SECURITY OF THE COUNTRY**

1067.	Альмурат Б.Е	Құрылыс саласындағы мемлекеттік қаражатты тиімді пайдалану аудиті	4586
1068.	Бекболсынов А.	Organization of the state audit of the republic of Lithuania and the republic of Kazakhstan	4593
1069.	Боган А.А., Ерниязова А.Р., Қаратаева Н.О.	Цифровизация государственного аудита в странах ЕС: как технологии помогают проверять финансы	4598
1070.	Бурдун А. Ю. Найда Е. А.	Экономическая безопасность Республики Беларусь: вызовы, угрозы и пути укрепления	4603
1071.	Жартыбек Д.Б.	From e-Salyq Business to SAF-T: A Step Towards International Tax Accounting Standards	4607
1072.	Жакубеков Р.С.	Современные вызовы денежной системы	4613
1073.	Жетпісова А.Е.	Бухгалтерлік есепте әділ құнды қолдану: мәселелер мен мүмкіндіктер	4615
1074.	Касенова А.Т.	Ұлттық қор қаражатының қалыптасуы мен пайдаланылуын мемлекеттік аудит арқылы экономикалық қауіпсіздігін арттыру	4620
1075.	Курметова А.Н.	«Мемлекеттік аудитор біліктілігін алуға үміткер тұлғаларды сертификаттау» («Сертификация лиц, претендующих на получение квалификации государственного аудитора»)	4626
1076.	Лесецкая Я. И.	Анализ прибыльности организаций текстильной отрасли Республики Беларусь	4629

1077.	Мақұлбекова Алина Бигелдіқызы	Кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау жүйесі және шағын бизнес секторын дамытудың қазіргі жай-күйі	4635
1078.	Мукушева А.Р	Стратегическое развитие кадрового потенциала в республике казахстан: анализ государственных программ и их эффективность	4639
1079.	Мукушев Т.Б.	Стратегический аудит государственной политики по развитию малого и среднего предпринимательства	4645
1080.	Нәлші Н.Б.	Мемлекеттік қаржыны бақылау жүйесінің маңыздылығы мен ерекшеліктері	4651
1081.	Нұрлыбек З.	Әлеуметтік қамсыздандыру бағдарламаларының аудиті: тиімділігі және жетілдіру бағыттары	4658
1082.	Рожко Д. С.	Экономические последствия торговли наркотиками для национальной безопасности: роль криптовалют и международного сотрудничества	4663
1083.	Сакенова Г.Б.	Рассмотрение международного опыта аудита эффективности реализации политики социального обеспечения в сфере продуктивной занятости казахстана	4667
1084.	Сапарбек Ұ.Д.	Ұлттық жобалардың іске асырылу тиімділігін бағалау	4671
1085.	Стефанович Е. В.	Оценка показателей ликвидности организации мясной отрасли в Республике Беларусь	4675
1086.	Темірғали Ж.Т.	Мемлекеттің зияткерлік активтерін қалыптастыруға және ғылымды дамытуға бағытталған бюджет қаражатының тиімділігіне аудит жүргізу мәселелерін зерттеу	4681
1087.	Толегенова А.С. Файзуллина У.А.	Организация внутреннего аудита в компаниях Республики Казахстан	4687
1088.	Тохтахметова М.А.	Қазақстан азаматтарының қоғамдық мемлекеттік аудитке қатысуы	4693
1089.	Утебаева А.Т.	Совершенствование экспертно-аналитической деятельности органов внешнего государственного аудита	4697
1090.	Ыбрай Ә.Е.	Мемлекеттік аудиттегі машиналық оқыту	4702

**Подсекция 7. 5 ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ
ДАМУЫН БАСҚАРУ: МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН АЛҒЫШАРТТАРЫ**

**УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН: ПРОБЛЕМЫ И ПРЕДПОСЫЛКИ**

**MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN: PROBLEMS AND PREREQUISITES**

1091.	Абдраимова Д. И.	Определение стратегических приоритетов управления талантами в организациях	4707
1092.	Абдумавленова Т. И.	Қазақстанның ұлттық инновациялық жүйесі аясында жоғары оқу орындарының даму стратегиясын басқару және персоналды ынталандыру	4712
1093.	Абенова Я.Б.	Инновационное развитие и креативные индустрии: проблемы управления в Казахстане	4714
1094.	Ағабек А. Ж.	Заманауи HRM көрінісі: HRM тәжірибесін өзгертудегі технология мен шығармашылықтың рөлі	4718
1095.	Асылханова Т. К.	HR-технологии в онбординге: эффективность контроля в компании	4723
1096.	Аудан Д. Т.	Өнеркәсіп кәсіпорынның тұрақты дамуының стратегиясы (тау-кен өнеркәсібі мысалында)	4727
1097.	Ахат Ғ.Қ.	Разработка стратегии развития банков в условиях цифровой трансформации	4729
1098.	Аяпбергенов А.С.	Правовое регулирование корпоративного управления в акционерных обществах Республики Казахстан	4732
1099.	Әбдірәсіл Ж. С.	Инновация баға саясатын оңтайландыру факторы ретінде	4734
1100.	Бақтыбай М. А.	SWOT-талдау ЖОО-дағы стратегиялық жоспарлау құралы ретінде	4739
1101.	Боранкул З. Т.	Адам ресурстарын басқарудағы мәдени ерекшеліктер	4744
1102.	Gabdullin R. Y.	Innovative approaches to ensuring energy security in the Republic of Kazakhstan as a factor of sustainable development	4748
1103.	Doskanayeva A. A.	The role of project management methodologies in enhancing organizational quality standards	4752
1104.	Yessariyeva T.	Integration of industry 4.0 technologies in project management: a case analysis	4755
1105.	Жалғасбаев Н.А., Сағынтаева А. Т.	Қазақстандағы инновациялық даму және қаржыландыру: шетелдік тәжірибе негізінде даму стратегиясы	4759
1106.	Жамбыл Н. Д.	Оптимизация процессов управления в нефтегазовом секторе: подходы и инструменты для повышения эффективности	4763
1107.	Zhambylova G.Z.	Modernization of the agricultural sector of the Republic of Kazakhstan as the main factor in ensuring the competitiveness of the country	4766
1108.	Zhorabaev A. E.	The role of corporate governance in joint-stock companies with state participation in stimulating the innovative development of the Republic of Kazakhstan	4774
1109.	Жусупова М. Б.	Қазақстандағы діни еркіндік және мемлекеттік саясат	4777
1110.	Жусупкалиев А. А.	Инновациялық даму аясында мемлекеттік органдардағы жобалық менеджменттің тиімділігі мәселелері	4780

1111.	Жұманова Қ. І.	Цифрландыру жағдайында мемлекеттік қызмет көрсету сапасын жетілдіру	4784
1112.	Зикирова Н.Ж.	Қазақстан Республикасының қаржы жүйесін дамыту факторы ретінде екінші деңгейдегі банктердегі ипотечалық менеджментті басқарудың инновациялық тәсілдері	4787
1113.	Исмагулова Б. К.	Қазақстан Республикасының инновациялық дамуын басқару: мәселелері мен алғышарттары	4791
1114.	Исмагулова Б. М.	Стратегические трансформации в высшем образовании: вызовы и инновации	4796
1115.	Калиакпарова И. И.	Маркетинговая политика университета как фактор финансовой устойчивости и экономического роста образовательной сферы	4800
1116.	Камалов Р. А.	Перспективы и вызовы внедрения искусственного интеллекта в систему электронного документооборота в ТОО «КТЖ-ГРУЗОВЫЕ ПЕРЕВОЗКИ»	4804
1117.	Кенжебаева А. Р.	Ашықтық пен есептілік арттыру арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес	4811
1118.	Қонысқали А. А.	Роль моделей антикризисного управления в обеспечении устойчивости инвестиционных проектов	4815
1119.	Кужебаева А. А., Алшынбеков Б.Қ.	Қазақстанның инновациялық дамуын басқарудағы мемлекеттік саясаттың тиімділігі: сын-қатерлер мен жетілдіру жолдары	4818
1120.	Левкин К. А.	Формирование клиентской лояльности как фактор развития кофейни ИП «LE SALEM»	4823
1121.	Любимов Н. Д.	Оптимизация бизнес-процессов в образовании: инновационные стратегии и их влияние на эффективность учебных заведений	4826
1122.	Магзамбаева А. О.	Метод оценки этических проблем и процессов принятия решений в управлении проектами	4830
1123.	Мақсұт Т. С.	Отбасы институтын нығайтудағы мемлекеттік және аймақтық қолдаудың рөлі	4834
1124.	Мауленкулов Е. Е.	Қазақстанның тұрақты даму факторы ретінде энергиямен жабдықтаушы компанияларды дамытудың инновациялық стратегиялары	4838
1125.	Мендыхан Ж.С.	Современные тренды в страховании в условиях цифровой экономики	4841
1126.	Меркібай А. Н.	Қазақстан Республикасындағы ТДМ негізінде агроөнеркәсіптік кешенді қаржыландыруды мемлекеттік реттеу	4845
1127.	Муса А.А.	Проблемы и перспективы внедрения гибких методологий управления проектами в Казахстане	4849
1128.	Мусағалиқызы А.	Применение методов «HR-аналитики» в управлении человеческими ресурсами компании	4852
1129.	Мұратов С. Қ.	Қазақстандағы жеткізілім тізбегін басқарудың қазіргі жағдайы: жасанды интеллект аспектілерінің негізінде қарастыру	4856
1130.	Мықитан А. Ш.	Корпоративтік мәдениеттің мемлекеттік	4860

		қызметтің тиімділігіне әсері	
1131.	Мықтыбай М.Р.	Қазақстадағы жеке тұлғалардың өтініштерін қарау жүйесін цифрландырудағы өзекті мәселелері	4864
1132.	Назарсеитов К. О.	Цифрлық стратегия Қазақстандағы инновациялық дамуды басқару құралы ретінде	4868
1133.	Нурбекқызы А.	Қазақстан Республикасының инновациялық дамуын басқару: мәселелері мен алғышарттары	4871
1134.	Нурпеисова А. М.	Цифрландырудың тұтынушыларға көрсетілетін қызмет сапасына ықпалы	4876
1135.	Нуртаева А. О.	Эволюция роли совета директоров в современно м корпоративном управлении: как изменяются функции и ответственность	4880
1136.	Омертаев А. М.	Инновационные технологии управления в системе высшего образования: анализ применения современных цифровых технологии	4884
1137.	Оңғарбаев Н. А.	Өзін өзі басқарудың маңызы: халықтың басқару процестеріне қатысуы	4888
1138.	Оспанқызы Л.	Scrum кадрлық әлеуетті дамытудың инновациялық технологиясы ретінде және оны мұнай-газ секторындағы компанияда қолдану	4891
1139.	Palymbetov N.Sh.	Transformation of corporate governance in universities as a driver of innovative development of the Republic of Kazakhstan in the context of digitalization	4895
1140.	Rezayee Sh.	The psychology of leadership: why people follow	4898
1141.	Рысбекова А. А.	Анализ современных подходов управления переработкой отходов пищевого производства	4901
1142.	Салық А.	ESG стратегиялары шағын және орта бизнесті дамыту факторы ретінде	4906
1143.	Салыхова А.Б., Дюсегалиева Б.М., Жансеитова Г.С.	Возможности адаптации зарубежного опыта в области управления персоналом в Республике Казахстан	4908
1144.	Сапиолдаева Б.Қ.	Қазақстанның заң шығарушы органы қызметіне жасанды интеллектті енгізу	4913
1145.	Сембек А. Д., Қалыбаева А. Ф.	Қазақстан Республикасының инновациялық дамуын басқару: мәселелері мен алғышарттары	4917
1146.	Скуб Е. В.	Совершенствование стратегии развития АО «СПК «ASTANA» на основе повышения социальной ответственности	4920
1147.	Смаилова М. Н.	Влияние корпоративной культуры на вовлеченность сотрудников в розничной торговле	4925
1148.	Сулейменова А. Ж.	Методологические подходы к стратегическому управлению туристскими дестинациями Абайской области	4929
1149.	Сұлтанбекова Ұ.М., Абдақимова К.Э.	Қазақстан Республикасының инновациялық дамуының ғылыми-мәдени аспектілері	4933
1150.	Тастекеева А. Қ.	Корпоративное управление и корпоративная	4937

		социальная ответственность: влияние на репутацию компании	
1151.	Тастекеев Е.К.	Корпоративное управление в высокотехнологичных компаниях: особенности управления инновациями	4941
1152.	Тәжібай А.Е., Жансеитова Г. С.	Финансовые инновации: трансформация рынка и перспективы развития	4945
1153.	Tunyssova N.	Sustainability metrics in it project management	4954
1154.	Умарова А. М.	Қазақстан Республикасының шағын және орта бизнесінің инновациялық дамуы	4957
1155.	Уткирова А., Ахметқалиева Д.	Қазақстанның өңірлік инновациялық дамуындағы теңсіздіктер	4961
1156.	Khamza A. E.	Innovative development of the Republic of Kazakhstan: artificial intelligence in human resource management	4964
1157.	Хамит Ж. Р.	Роль проектного управления в развитии инновационной деятельности вуза	4968
1158.	Шамырзаев Б. Д.	Методы решения возникающих проблем в государственном управлении	4972
1159.	Ыбрахым Б. Х.	Қазақстанның ұлттық компанияларындағы операциялық тиімділікті басқарудың өзекті мәселелері (мұнай-газ саласындағы компаниялар негізінде)	4974

**Подсекция 7.6 ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҰРАҚТЫ ТУРИЗМ: ЭКОЛОГИЯ,
ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ ТЕПЕ-ТЕҢДІГІ**

**УСТОЙЧИВЫЙ ТУРИЗМ В КАЗАХСТАНЕ: БАЛАНС ЭКОЛОГИИ,
ЭКОНОМИКИ И КУЛЬТУРЫ**

**SUSTAINABLE TOURISM IN KAZAKHSTAN: BALANCING
ECOLOGY, ECONOMY AND CULTURE**

1160.	Абдуллаева Жасмин Сайдуллақызы	Мейрамхана бизнесінде сандық технологиялардың қолданылуы	4977
1161.	Абдрахманов Айдар Серикович, Еремін Владислав Андреевич, Аюпова София Дулатовна	Современные тенденции цифрового маркетинга в гостиничной отрасли Казахстана	4980
1162.	Адебиет Анель Ерғазықызы	Туризмнің жергілікті қауымдастықтың әлеуметтік-экономикалық дамуына әсері	4985
1163.	Амержан Сабира Умурғалиқызы	Гастрономический туризм: влияние на ресторанный бизнес	4990
1164.	Балахметова Адия Болатқызы	Роль ТОО «Казахстанская атомная энергетическая станция» в содействии решения проблемы энергодефицита Республики Казахстан	4992
1165.	Бекмұхамбетова Іңкәр Маратқызы	Мейрамханалардағы тағам сапасын бақылау жүйелері	4995

1166.	Ғиззат Алтынай Ақанқызы	Культурное наследие как ресурс развития туристской индустрии Республики Казахстан	4999
1167.	Дәурен Айзат	Этно-қонақ үйлер – заманауи туризм мен дәстүрлі мәдениетті ұштастыру құралы ретінде	5003
1168.	Есмахай Фариза	Ежелгі Жібек жолы бойындағы мәдени-туристік маршруттарды дамыту	5009
1169.	Жөкен Баян Асанқызы	Қазақстандағы туризмнің Covid-19 пандемиясынан кейінгі жағдайы мен өзгерісі	5014
1170.	Жубан Әділжан Қуатұлы	Алматы тау кластері туристік индустрияны дамытудың драйвері	5022
1171.	Исабекова Жұлдызай Бекжанқызы	Туризмдегі кеңейтілген және виртуалды шындық технологияларының әлеуеті	5025
1172.	Исмагулов Армат Азаматұлы	Қонақ үй индустриясында 3D визуализацияны қолдану мүмкіндіктері	5028
1173.	Исмоилова Саломат Құрбонбековна, Михлибаев Сеитжан Маратович	Роль ЮНЕСКО в сохранении культурного наследия Таджикистана и Казахстана	5032
1174.	Калихан Айзере Алтайқызы	Экологические последствия строительства нового аэропорта в Катон-Карагай	5037
1175.	Көпей Адель	Катонқарағай ұлттық саябағында жасанды интеллект технологияларын қолдану арқылы қалдықтарды тазалау мүмкіндіктері: инновациялық тәсілдер және экологиялық тұрақтылық	5042
1176.	Кубайдоллинова Айнара	Туризмдегі мобильді технологиялар: болашағы мен мүмкіндіктері	5047
1177.	Муратбекова Диназ Муратбекқызы	Қазақстандағы тұрақты даму контекстіндегі киелі туризм	5052
1178.	Мухамбетқалиева Жансая Әбдіғабитқызы	Қазақстанның гастрономиялық мұрасы: туризмді дамытудағы рөлі	5056
1179.	Мұрат Аружан Әділханқызы	Роль этно-аулов в развитии внутреннего туризма в Казахстане	5064
1180.	Саурикова Жансая Қанатқызы, Мұсабек Ақерке	Қазақстандағы экотуризм: табиғатты аялау мен экономикалық даму арасындағы тепе-теңдік	5067
1181.	Нұрмағанбетқызы Нұрдана	Түркістан аймағында тұрақты туризмді қалыптастырудағы емдік туризмнің рөлі: Сарыағаш курорттық аймағы мысалында	5070
1182.	Омарова Кенжегуль Акмышевна	Состояние инфраструктуры в санаторно-курортных зонах Республики Казахстан	5074
1183.	Тоғайбаева Алина, Рамазан Рамина	Устойчивый туризм в Казахстане: баланс экологии, экономики и культуры на примере зоны отдыха - Алаколь	5079
1184.	Рустемова Сабира Муратовна, Абеуханова Еркежан Бахытбековна	Семей қаласының туристік әлеуеті	5083
1185.	Сайдханова Арайлым	Қазақстандағы емдік сауықтыру туризмінің жағдайы мен даму болашағы	5087
1186.	Сайын Мадина Саматқызы	Лоукост әуе тасымалының Қазақстандағы туризм саласына ықпалы	5091

1187.	Таран Ерлесқызы	Нұрлы	Экотуризмнің Қазақстандағы рөлі	5095
1188.	Тулегенова Мейрамбекқызы	Лиана	Қонақ үй бизнесін басқаруда жасанды интеллекттің маңызы	5099
1189.	Утеубаев Назымбекович	Нурлыбек	Организационно-управленческие модели строительства школ за рубежом: уроки для Казахстана	5104
1190.	Фатай Қайсарқызы	Нұрлы	Қазақстанда жастар арасындағы білім беру туризмінің дамуы: мәселелері мен болашағы	5108
1191.	Хусаинов	Д.А.	Инфраструктура глэмпингов в Щучинско-Боровской курортной зоне	5111
1192.	Шералы Өміржанқызы	Ақерке	Археологиялық туризм тарихи-мәдени мұраны таныстырудың инновациялық нысаны ретінде (Тараз қаласы мысалында)	5118
1193.	Altynay Kairatkyzy	Adilkhan	Cloud technologies as a way to automate the hotel industry	5121
1194.	Aza Yevloyeva		To the issue of tourist experience and co-creation process in tourism	5128
1195.	Khamidullin Manapovich	Nurseil	Mechanism of increasing investment attractiveness in tourism: The example of Mangistau region	5130
1196.	Kopbossyn Erlankyzy	Ayana	Prospects for the development of ecotourism in Kazakhstan	5135
1197.	Kuanysh B.B.		Big data technologies in hotel business	5138
1198.	Makhanova Maratovna	Aizhan	Sustainable development of tourism in Kazakhstan: a vision for future	5143
1199.	Mikhlidayev Seitzhan Maratovich, Ismoilova Salomat Qurbonbekovna		The role of digital technologies in improving tourist services in Kazakhstan	5146
1200.	Saginbayeva M.A.		Digital transformation in hotel business in the republic of Kazakhstan	5149
1201.	Seyitjan Rauanqyzy	Nurayim	AI in the hospitality industry	5154
1202.	Shaimukhamet Beketkyzy, Bagitzhanova Kamila Askhatkyzy	Merey	Role of social media in the hospitality industry	5158
1203.	Kaziyeva Zhanatkyzy	Dilnaz	E-commerce adoption in the restaurant sector of the Republic of Kazakhstan: present challenges and future prospects	5162
1204.	Rakhymkhanova Aidana		Study of blockchain technology and its application in restaurant business	5165
1205.	Tursungali A.A.		The influencing role of social media in the consumer's hotel decision-making process	5170
1206.	Yemutbayeva Serikovna, Kochkarova Erkinqyzy	Gulnur Raikhona	The role of accessible tourism	5174
1207.	Zhanabay.A.A		Forming inclusive tourism in Kazakhstan's	5179

			restaurant and hotel business	
1208.	Shazynda Saidkyzy	Yerke	The impact of climate change on development of sustainable tourism in South Kazakhstan	5183
1209.	Shazynda Saidkyzy	Yerke	Sustainable tourism policies: comparative study between Kazakhstan and Scandinavian countries	5188

**СЕКЦИЯ 8 ТАРИХ, АРХЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ/
ИСТОРИЯ, АРХЕОЛОГИЯ И ЭТНОЛОГИЯ**

Подсекция 8.1 Қазақстан тарихының өзекті мәселелері: жаңа көзқарастар мен келешегі/ 8.1 Актуальные проблемы истории Казахстана: новые подходы и перспективы

1210.	Аубакирова Д. К.		Архивные свидетельства реакции казахских аулов на политику коллективизации	5195
1211.	Асан М. Н.		XX ғасырдың 20-79 жж. аралығындағы КСРО мен Ауғаныстан қарым-қатынасы: тарихи талдау	5198
1212.	Айтмырзаева Ф. Б.		Тараз қаласының орта ғасырдағы дамуы және архитектуралық ескерткіштер	5201
1213.	Әжеп Ә. Е.		1960-1970 жылдардағы Қазақстан жастарының саяси белсенділігі мен «Жас тұлпар» қозғалысының рөлі	5205
1214.	Бекишев Т. Б.		Цифровизация и историческая урбанистика Казахстана: новые вызовы исследования прошлого	5209
1215.	Балчих А. Ө.		Ағартушылық идеялары үндес тұлғалар	5212
1216.	Бижанов А. С., Маманов Р. Ш.		ҚР мемлекеттік туының қалыптасу тарихы	5216
1217.	Бейсембекова Г. Ж.		«Моңғолдың құпия шежіресі» - жазба тарихи мұра	5220
1218.	Гиззатова А. А.		XIX-XX ғасырдың бірінші жартысындағы Орал қаласының этнодемографиялық даму ерекшеліктері	5225
1219.	Дюсен Ж. М.		Отношение казахов Степного генерал-губернаторства к восстанию 1916 года	5231
1220.	Ескендір Д. К.		Қазақ антропологиясының негізін қалаушы Оразақ Смақұлов	5233
1221.	Жанғалиев У. Қ.		XVIII – XIX ғасырларда қазақ қоғамының этноәлеуметтік ұйымдарына сипаттама	5236
1222.	Жұмабек Қ. М.		Историографический аспект изучения школьных учебников как инструмента идеологического воспитания	5240
1223.	Жусупова А. Н.		Желтоқсан оқиғасының өңірлерге таралуы: негізгі аймақтар	5245
1224.	Ибраева Г. Б.		С.Сейфуллин: ұлттық білімді дамыту, оқулық жасау жолындағы еңбектері	5249

ЗАМАНАУИ HRM КӨРІНІСІ: HRM ТӘЖІРИБЕСІН ӨЗГЕРТУДЕГІ ТЕХНОЛОГИЯ МЕН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚТЫҢ РӨЛІ

Ағабек Алина Жаныбекқызы

alina.z.agabek@mail.ru

Л.Н. Гумилёв атындағы ЕҰУ М072 Менеджмент мамандығының магистранты
Ғылыми жетекшісі – К.К. Байгабулова

Қазіргі қарқынды дамып келе жатқан әлемде адами ресурстарды басқарудың (HRM) дәстүрлі тәжірибесі кез келген ұйымның икемді және бәсекеге қабілетті болуға бағытталған. Бұрын әкімшілік міндеттер мен қатаң саясатпен шектелген HRM қазіргі таңда ұйымда инновациялар мен табысқа жетелейтін стратегиялық құралға айналды. Бүгінгі HRM жүйесі жасанды интеллект негізінде жұмыс істейтін қызметкерлерді іріктеу платформаларынан үлкен деректерге (Big Data) негізделген шешім қабылдау жүйелеріне дейінгі заманауи сандық құралдармен сипатталады, сонымен бірге мәселелер шешудің шығармашылық тәсілдерімен үйлестіру адами ресурстарды басқару жүйесін барлық қырларынан дамытуға көмектеседі. Бұл мақалада HR эволюциясы, технологияның трансформациялық рөлі, шығармашылықтың HR тәжірибесімен үйлесуі және осы революциялық өзгерістермен бірге жүретін қиындықтар мен шектеулер қарастырылады.

Тарихи тұрғыдан HRM негізінен оның әкімшілік функцияларымен анықталған: жалақы қорын өңдеу, қызметкерлердің жазбаларын жүргізу және нормативтік талаптарға сәйкестікті қамтамасыз ету. Дегенмен, жаһандық нарықтар мен жұмыс күші динамикасы өзгеруіне байланысты HR мамандарының жауапкершілігі де өзгерді. Бүгінгі HR бөлімдері әлдеқайда күрделі және икемді тәсілді қажет ететін таланттарды тартудан бастап қызметкерлерді ынталандыру мен стратегиялық жоспарлауға дейінгі көптеген қиындықтарға тап болады.

Қазіргі заманғы HRM күнделікті кеңсе қызметінен маңызды стратегиялық активке айналды. XXI ғасырда HR мамандары қызметкерлердің бүгінгі қажеттіліктерін болжап қана қоймайды, сонымен қатар инновациялық оқыту бағдарламаларын әзірлейді және бәсекелестік артықшылықты қамтамасыз ету үшін жұмыс күшін соңғы технологиялармен және әдістермен жабдықтайды деп күтілуде. Бұл трансформация жаһандану және жылдам технологиялық өзгерістерді талап ететін сыртқы және тиімділік пен инновацияларға деген ұмтылысқа негізделген ішкі күштердің үйлесімі арқылы жүзеге асты. [1, 33 б.]

Ұйымдар қазір неғұрлым динамикалық HR функцияларына бейімделуге мәжбүр. Сандық және инновациялық орта контекстінде адам ресурстарын жоспарлау, жалдау және іріктеу, оқыту және дамыту, өтемақы және өндірістік қатынастар сияқты дәстүрлі жауапкершіліктер мәндері үнемі қайта анықталады. Мұндай жағдайда жаңа ұстаным пайда болады: ертеңгі кадрлар бөлімі алдыңғысынан әлдеқайда тиімді және табысты болуы керек. [1, 36 б.]

Қағазға негізделген процестерден сандық шешімдерге көшу қазіргі заманғы HRM жүйесін анықтаушы элемент болып табылады. E-HRM, онлайн HRM және сандық HRM сияқты терминдер академиялық әдебиетте де, күнделікті іскерлік тәжірибеде де әдеттегідей қолданылады. Компьютерлік жүйелер мен коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, ұйымдар заманауи HR функцияларын тиімдірек басқара алады. [2, 90 б.]

E-HRM шешімдері HR процестерін оңтайландыру үшін жергілікті серверлерді, интранеттерді, кәсіпорын ресурстарын жоспарлау (ERP) жүйелерін және бұлттық есептеулерді пайдаланады. Бұл цифрландыру ақпарат ағынының сапасы мен жылдамдығын жақсартып қана қоймайды, сонымен қатар әкімшілік жүктемені азайтады, осылайша HR мамандарын стратегиялық міндеттерге көбірек назар аударуға ынталандырады. Мысалы, 1980-ші жылдардан бері ұзақ уақыт бойы қолдау көрсетіп келе жатқан HR талдауы қазір HR

топтарына өнімділік көрсеткіштерін талдауға, болашақ персонал қажеттіліктерін болжауға және оқыту мен дамыту бағдарламаларының сәттілігін бағалауға мүмкіндік беретін шешімдер қабылдауда маңызды рөл атқарады. [2, 90 б.]

Жасанды интеллекттің (ЖИ) HR функцияларымен интеграциясы маңызды қадамның бірі болып табылады. Жасанды интеллект құралдары қазір кандидаттарды жұмысқа қабылдау, сұхбаттарды жоспарлау және тіпті еңбекақыны есептеу процестерін басқару сияқты қайталанатын тапсырмаларды автоматтандыру үшін қолданылады. ЖИ пайдалана отырып, HR бөлімдері ақпараттың үлкен көлемін адамдарға қарағанда әлдеқайда жылдам өңдей алады, бұл, өз кезегінде, қателер қаупін азайтады және ең қолайлы кандидаттарды тез анықтауды қамтамасыз етеді. [4]

Кесте 1 - HRM негізгі қызметін жүзеге асыруда IT қолдану

HRM функциялары	HRM міндеттері	Біріктірілген IT қолдауы
Әкімшілік қолдау	Қызметкерлердің негізгі жазбалары (жұмыс орнында болуы, болмауы, табысы және т.б.).	Мәліметтер базасын басқару, жұмыс орнында бар-жоқтығын тіркеу жүйесі
HR жоспарлау	Трансформацияны статистикалық талдау, жұмыс күшіне қажеттілікті жоспарлау.	Трендтерді талдау, имитациялық модельдер және т.б.
Жұмыс талдауы	Бизнес сипаттамасы мен спецификация деректерін басқару, ұйымдық құрылымды талдау.	Жұмысты талдау нәтижелерін құжаттау, қолданыстағы және жоспарланған ұйымдық құрылымды визуализациялау.
Жұмысқа қабылдау	Процесті жоспарлау, жұмысқа қабылдау құжаттамасын жүзеге асыру.	Жарнамалардан, өтініш бланкілерінен тіркеу және басқару, классикалық және on-line жалдауға қолдау көрсету, әлеуметтік желілерді пайдалану.
Оқыту және дамыту	Қызметкерлердің білім беру және дамыту қажеттіліктерін зерттеу, оқу бағдарламаларын жоспарлау, оқытуды ұйымдастыру.	Онлайн сауалнамалар, даму тенденцияларын талдау, деректерді басқару, электрондық оқыту бағдарламаларын енгізу.
Жеке өнімділікті басқару	Өнімділікті өлшеу.	Құжаттау, талдау, кері байланыс, трендті талдау.
Өтемақы	Жалақы құрылымын құру, жалақыны модельдеу, өтемақы талдау деңгейі.	Ішкі және сыртқы ақпарат негізінде талдау, есептеу.

Ескертпе: [3, 25 б.] ақпарат көзі негізінде құрастырылған.

Үлкен деректер бұл трансформацияны одан әрі жылдамдатады. Өртүрлі көздерден алынған деректердің экспоненциалды өсуімен (әлеуметтік медиа, сезбектер және сандық өзара әрекеттесулер) HR мамандары қызметкерлердің мінез-құлқы, қатысу деңгейлері және оқыту қажеттіліктері туралы бұрын-соңды болмаған түсініктерге қол жеткізе алады. HR жүйесінде үлкен деректерді пайдалану ұйымдарға мақсатты сыйақы жоспарларын жасауға, өнімділікті басқаруды оңтайландыруға және қызметкерлерді дамытудың жеке бағдарламаларын жасауға мүмкіндік береді. Дегенмен, бұл технологиялар тиімділік пен дәлдікті арттыратындықтан, олар қателер мен дұрыс пайдаланбау қаупін азайту үшін деректерді басқару және сапаны бақылау үшін сенімді негізді қажет етеді. [5]

HR жүйесінде технологияны енгізудің артықшылықтары көп деп айтуға болады. Автоматтандыру қызметкерлерді басқару бөлімдеріне әкімшілік жүктемені азайтады, маңызды ақпаратты жеткізу жылдамдығын арттырады және қызметкерлерді жалпы басқару тиімділігін жақсартады. Сонымен қатар, ЖИ және аналитиканы қолдана отырып, қызметкерлерді басқару бөлімдері ұзақ мерзімге бағытталған бизнес стратегияларына сәйкес негізделген шешімдер қабылдауға жақсырақ жабдықталған. Бұл Сандық трансформация өнімділікті арттырып қана қоймайды, сонымен қатар ресурстарды бөлуді оңтайландыру арқылы операциялық шығындарды басқаруға көмектеседі.

Дегенмен, ұйымдар бұл технологияларды біріктіруге ұмтылған сайын, деректердің құпиялылығы мәселелері, деректерді енгізу қателері және қызметкерлер арасындағы тұлғааралық байланысты азайту сияқты ықтимал шектеулерге сезімталдықпен инновацияны теңестіру маңызды болады. Табысты сандық жүйеге көшіру тек дұрыс технологиялық құралдарды ғана емес, сонымен қатар өзгерістерді қабылдайтын қолдаушы ұйымдық мәдениетті де қажет етеді.

Технология HR процестерін оңтайландыру құралдарын қамтамасыз еткенімен, шығармашылық (creativity) - трансформациялық өзгерістерді ынталандыратын итермелеуші күш. Жылдам өзгеретін іскерлік ортада HR саласындағы шығармашылық дәстүрлі процестерді қайта қарастыру және қызметкерлерді шынайы тартатын және инновациялық ұйымдық мәдениетті қалыптастыратын жаңа тәсілдерді әзірлеу болып табылады. [6, 4 б.]

HR саласындағы креативтілікті компаниялардың қызметкерлердің белсенділігін арттыру үшін қолданатын инновациялық әдістерінен көруге болады. Мойындау және мотивацияның дәстүрлі әдістері геймификация элементтерін, шығармашылық ойлау және жеке тәжірибені қамтитын шығармашылық тәсілдерге жол берді. Қызметкерлерді тартудың жеке бағдарламаларын әзірлеу арқылы HR мамандары өнімділікті арттырып ғана емес, сонымен қатар кәсіби өсуді ынталандыратын және қолдайтын кәсіби ортасын жасай алады.

HR тәжірибелерінде шығармашылық ойлау әдісін қолдану күрделі мәселелерді шешу үшін шығармашылықтың қалай қолданылатынының тағы бір мысалы болып табылады. Бұл тәсіл HR топтарын мәселелерді түпкілікті пайдаланушы – қызметкер тұрғысынан қарастыруға шақырады, осылайша интуитивті және пайдаланушыға ыңғайлы HR жүйелерін жасауға көмектеседі. Жұмысқа қабылдау процестерін қайта құрудан бастап, динамикалық оқыту бағдарламаларын әзірлеуге дейін шығармашылық ойлау инновациялық және практикалық шешімдерді әзірлеуге көмектеседі.

Адами ресурстарды басқарудың инновациялық жүйесі тек соңғы технологияларды енгізу ғана емес; бұл, сонымен қатар, шығармашылық пен үздіксіз жетілдіруді бағалайтын мәдениетті тәрбиелеу туралы. Ұйымдастырушылық мәдениет технологияны қабылдау мен шығармашылықпен жүзеге асыру арасындағы көпір қызметін атқарады. Үздіксіз оқуға, өнімділікке негізделген сыйақыға және топтың бірлескен дамуына баса назар аударатын HR саясаты инновацияларды дамыту үшін қажетті даму мәдениетін дамытуға көмектеседі. Шығармашылық мәдениет қызметкерлерді дәстүрлі рөлдерден тыс ойлауға, жаңа идеялармен тәжірибе жасауға және сайып келгенде компанияның бәсекелестік артықшылығына үлес қосуға итермелейді. [6, 6 б.]

Қазіргі заманғы HR нақты күші – озық технологияларды шығармашылық тәжірибемен біріктіре алу. Осы екі элемент үйлестірілгенде, HR тек HR бөлімінде ғана емес, бүкіл ұйымда шынайы стратегиялық серіктес бола алады.

Бұл интеграцияға қол жеткізу үшін HR мамандары алдымен технологияның өздігінен шешім емес, құрал екенін түсінуі керек. Ең тиімді HR жүйелері - бұл сандық тиімділікті адами тәжірибемен біріктіретін жүйелер. Мысалы, ЖИ-мен жұмыс істейтін рекрутингтік платформаларды әртүрлі және инклюзивті жалдау процесін қамтамасыз ететін шығармашылық стратегиялармен толықтыруға болады. Сұхбаттарда шығармашылық мәселелерді шешуге ынталандыру кезінде кандидаттар пулын тарылту үшін деректер аналитикасын пайдалану арқылы ұйымдар мәдени үйлесімділік пен инновацияны құрбан етпей талантты қызметкерлерді тарта алады.

Болашаққа көз жүгіртсек, HR болашағы технология мен шығармашылықтың одан да терең тоғысуы мүмкін. Қауіпсіз жазбаларды жүргізуге арналған блокчейн, иммерсивті оқытуға арналған виртуалды шындық (VR) және жетілдірілген болжамды талдау сияқты жаңа технологиялар техникалық тиімділік пен шығармашылық стратегия арасындағы сызықтарды одан әрі бұлдыратуда. Осы динамикалық ортада HR бөлімдері жаңа технологияларға бейімделіп қана қоймайды, сонымен қатар қызметкерлерді жұмысқа тарту және инновацияларды ынталандыру үшін үнемі жаңа шығармашылық тәсілдер ойлап табады.

Көптеген артықшылықтарға қарамастан, толық енгізілген, технологияға негізделген және шығармашылыққа бағытталған HR жүйесінде де өзіндік шектеулер мен қиындықтар бар.

Өзекті мәселелердің бірі ретінде қызметкерлер деректерінің құпиялылығы мен қауіпсіздігін қорғау мәселесін атап өтуге болады. Сандық құралдарды қолданудың артуымен деректерге заңсыз қол жеткізу, ақпараттың жайылып кетуі және құпия ақпаратты теріс пайдалану қаупі артады. Ұйымдар технологияның артықшылықтары қызметкерлердің сенімі мен құпиялылығы есебінен келмейтінін қамтамасыз ету үшін күшті киберқауіпсіздік шараларын және нақты деректерді басқару саясатын енгізуі қажет. [3, 25 б.]

Озық технологиялар мен шығармашылық әдістемелерді енгізу дәстүрлі HR әдістеріне бейімделген қызметкерлердің қарсылығына жиі ұшырауы мүмкін. Бұл қарсылық себеп-салдары ретінде белгісізден қорқу, жұмыс істеудің жаңа тәсілдерін қабылдамау немесе автоматтандыру жағдайында жұмыс қауіпсіздігіне қатысты алаңдаушылық атап өтуге болады. Осы кедергілерді жеңу үшін HR мамандары өзгерістерді басқару бастамаларына инвестиция салуы, жан-жақты оқыту бағдарламаларын ұсынуы және трансформация процесінің мақсаттары мен артықшылықтары туралы ашық коммуникация әдістерін қолдауы керек.

Тағы бір маңызды мәселе – технологиялық тиімділік пен HR басқарудың маңызды адами элементі арасындағы тепе-теңдікті сақтау. Сандық жүйелер процестерді оңтайландырып, шешім қабылдауды жақсартатынымен, HR тиімді тәжірибелерінің негізін құрайтын тұлғааралық қатынастарды алмастырмауы керек. Ұйымдардың қызметкерлердің моральдық деңгейі мен қатысуы үшін маңызды болып табылатын жеке қарым-қатынасты жоғалтпай технологияны біріктіру жолдарын табуы өте маңызды. [3, 26 б.]

Технологиялық жетістіктер мен шығармашылық HR стратегияларының әлеуетін толық пайдалану үшін ұйымдар тұтас, үйлесімді тәсілдерді қарастыруы керек. Төменде берілген ұсыныстар HR мамандары мен ұйым жетекшілері үшін тиімді жол картасы ретінде қызмет ете алады:

1. Кешенді оқыту мен өзгерістерді басқаруға басымдық беру

HR топтарын және барлық қызметкерлерді оларға қажетті цифрлық және шығармашылық дағдылармен жабдықтайтын сенімді оқу бағдарламаларына инвестициялаңыз. Тұрақты семинарлар, семинарлар және электронды оқыту модульдері дәстүрлі тәжірибеден инновациялық әдістерге көшуді жеңілдетуі мүмкін. Сонымен қатар, жаңа жүйелердің артықшылықтары мен мақсаттары туралы нақты хабарлау өзгерістерге қарсылықты азайтуға көмектеседі.

2. Іске асырудың кезеңдік тәсілін қабылдау

Күрделі жөндеудің орнына жаңа цифрлық құралдар мен шығармашылық бастамаларды кішірек ауқымда сынау үшін пилоттық жобаларды бастаңыз. Бұл ұшқыштар құнды түсініктер береді және нақты әлемдегі кері байланыс негізінде жақсартулар жасауға мүмкіндік береді. Кезеңді орналастыру үзілістерді азайтады және ұйым бойынша біртіндеп интеграцияны қамтамасыз етеді.

3. Жаңашылдық және ашық қарым-қатынас мәдениетін дамыту

Шығармашылық ынталандырылатын және марапатталатын орта жасаңыз. Ведомствоаралық миға шабуыл сессиялары, дизайн бойынша ойлау бойынша семинарлар

және инновациялық сынақтар сияқты бастамалар қызметкерлерге жаңа идеяларды ұсынуға мүмкіндік береді. Ашық байланыс арналары барлық топ мүшелерінің өздерін белсенді сезінуін және ағымдағы өзгерістер туралы хабардар болуын қамтамасыз етеді.

4. Деректерді басқаруды және киберқауіпсіздік шараларын күшейту

Цифрлық құралдар HR қызметінің ажырамас бөлігіне айналғандықтан, деректердің құпиялылығы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету өте маңызды. Деректерді басқарудың кешенді саясатын әзірлеу және енгізу, киберқауіпсіздік инфрақұрылымына инвестиция салу және осалдықтарды анықтау және жою үшін тұрақты аудиттер жүргізу. Мәлдір деректер тәжірибесі сенімділікті арттыруға және қызметкерлердің құпия ақпаратын қорғауға көмектеседі.

5. Үздіксіз жетілдіру үшін HR аналитикасын пайдалану

Жаңа бастамалардың тиімділігін бақылау үшін озық HR аналитикасын енгізіңіз. Жалдау тиімділігі, қызметкерлерді тарту және оқыту тиімділігі сияқты салалардағы ілгерілеуді бақылау үшін нақты негізгі тиімділік көрсеткіштерін (KPI) орнатыңыз. Үздіксіз, деректерге негізделген бағалаулар уақтылы түзетулер жасауға және ұйымдық мақсаттарға үнемі сәйкес келуге мүмкіндік береді.

6. Пәнаралық ынтымақтастықты ынталандыру

HR, IT және басқа негізгі бөлімдер арасындағы ынтымақтастықты ынталандыру арқылы дәстүрлі силостарды бұзыңыз. Кросс-функционалды командалар HR трансформациясына неғұрлым үйлесімді және икемді көзқарасты қамтамасыз ететін, технологияны шығармашылық мәселелерді шешумен біріктіретін инновациялық шешімдерді әзірлеу үшін бірлесіп жұмыс істей алады.

7. Басшылықтың міндеттемесін қамтамасыз ету

Жоғары басшылықтың белсенді қатысуы маңызды. Көшбасшылар трансформациялық бастамаларды мақұлдап қана қоймай, сонымен қатар тренингтер мен инновациялық семинарларға қатысуы керек. Олардың көрінетін қолдауы өзгерістердің маңыздылығын күшейтеді және қажетті ресурстардың бөлінуін қамтамасыз етеді.

Берілген идеяларды бейімдеу арқылы ұйымдар адамдарға бағытталған көзқарасты сақтай отырып, стратегиялық табысқа жетелейтін табысты, болашаққа ұмтылған HR функциясын жасау үшін технологияны шығармашылықпен сәтті үйлестіре алады.

Қорытынды

Технология мен креативтілікті біріктіру арқылы HR тәжірибесін өзгерту бүкіл әлемдегі ұйымдар үшін ауқымды салдары бар парадигманың ауысуын білдіреді. Әкімшілік функциялардан стратегиялық инновациялық орталықтарға дейін дамып келе жатқан кадр бөлімдері қазір тез өзгертін бизнес-ортаның қиыншылықтарына төтеп беру үшін жабдықталған. Электрондық HRM жүйелері мен AI негізіндегі аналитикадан бастап үлкен деректер мен бұлттық платформаларға дейінгі Сандық құралдарды біріктіру және шығармашылық мәселелерді шешуге қайта көңіл бөлу HR ұйымдық табыстың динамикалық драйвері ретіндегі рөлін қайта анықтады.

Дегенмен, кез келген маңызды трансформация сияқты, қиындықтар әлі де бар. Деректердің құпиялылығы, өзгерістерге қарсылық және адамдар арасындағы байланысты сақтау қажеттілігі сияқты мәселелер белсенді түрде шешілуі керек. HR болашағы тиімділікті арттыру үшін технологияларды пайдалану мен қызметкерлерге мүмкіндік беретін шығармашылық, инновациялық мәдениетті дамыту арасындағы нәзік тепе-теңдікте жатыр.

HR мамандары мен ұйым жетекшілері үшін алға апаратын жол анық: қолыңыздағы технологиялық жетістіктерді пайдаланыңыз, шығармашылықты дамытыңыз және жұмыстың өзгертін ландшафтына үнемі бейімделіңіз. Осылайша, HR ұйымның XXI ғасырда және одан кейінгі кезеңде бәсекеге қабілетті және инновациялық болып қалуын қамтамасыз ете отырып, ұйымның стратегиялық мақсаттарын қолдап қана қоймай, алға жылжыта алады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Omar K. M. et al. Key elements of the HRM challenges in the technology era 21st century //Open Journal of Business and Management. – 2020. – Т. 9. – №. 01. – С. 32.
2. Malik A., Srikanth N. R., Budhwar P. Digitisation, artificial intelligence (AI) and HRM //Human resource management: Strategic and international perspectives. – 2020. – Т. 88. – С. 103.
3. Berber N., Đorđević B., Milanović S. Electronic human resource management (e-HRM): A new concept for digital age //Strategic Management-International Journal of Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Management. – 2018. – Т. 23. – №. 2.
4. Budhwar P. et al. Artificial intelligence–challenges and opportunities for international HRM: a review and research agenda //The International Journal of Human Resource Management. – 2022. – Т. 33. – №. 6. – С. 1065-1097.
5. Mateen A. et al. HRM Effectiveness as an Outcome of Big Data: The Role of Big Data–Driven HR Practices and Electronic HRM //Journal of the Knowledge Economy. – 2024. – С. 1-35.
6. Panigrahy N. P., Pradhan R. K. Creativity and innovation: Exploring the role of HR practices at workplace //Presentation of Paper at National Conference organized by Ravenshaw B-School, Cuttack. – 2015.

УДК 005.95. 96

HR-ТЕХНОЛОГИИ В ОНБОРДИНГЕ: ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОНТРОЛЯ В КОМПАНИИ

Асылханова Томирис Канатовна

tomirisassylkhanova@gmail.com

магистрант 2 курса ЕНУ им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Научный руководитель - Жансеитова Г.С.

Автоматизация процесса ознакомления сотрудников с нормативными документами является важным шагом в оптимизации рабочих процессов в компаниях. Этот подход не только ускоряет и упрощает работу сотрудников HR и IT-отделов, но и способствует более эффективной адаптации новых сотрудников, минимизирует вероятность ошибок и освобождая время для более приоритетных задач [1]. Использование искусственного интеллекта для анализа данных в процессе адаптации сотрудников позволяет глубже понять эффективность адаптационных практик. Мониторинг показателей и сбор обратной связи помогают выявлять области для улучшения. Интеграция ИИ в HR-функции способствует созданию гибких и эффективных кадровых процессов, становясь стратегическим преимуществом в условиях конкуренции за высококвалифицированных специалистов. Однако внедрение ИИ связано с проблемами конфиденциальности данных, этическими вопросами и необходимостью повышения квалификации HR-специалистов [2].

Для обеспечения эффективного и прозрачного процесса онбординга сотрудников компаниям необходимо разработать систему, которая будет контролировать ознакомление работников с внутренними нормативными документами. Онбординг новых сотрудников необходим для их приветствия в компании, проверки документов и ознакомления с компанией и её культурой. Он включает в себя отправку предложений о работе, проверку документов, вводный инструктаж, создание аккаунта, настройку рабочего места и проведение тренингов [3]. Этот процесс помогает минимизировать риски несоответствия и ускоряет адаптацию сотрудников в компании. В данной статье представлен алгоритм, который включает как Frontend, так и Backend процессы для реализации этой задачи, а также предоставлен бизнес-процесс с обеих сторон в Рисунке 1 ниже.

1. Frontend процесс: Интерактивное взаимодействие с пользователем